

Moderní dobu charakterizuje pluralismus a komunikace, otevřenost cizímu a snaha o spolupráci. Teritoriální hranice, které po několik předchozích století rozdrobovali svět i Evropu, mizí přímo před očima. Snad méně zjevně, ale o to intenzivněji ovšem mizí také hranice kulturní. Tento proces je jistě nejvíce patrný v Evropě, nepomíjí ovšem ani země mimoevropské, se zcela jinou kulturní a myšlenkovou tradicí. A je příznačnou vlastností moderního globalizovaného světa, že i tyto vzdálené procesy nelze ignorovat, ba dokonce se takřkajíc samy hlásí o slovo.

V právní rovině se tyto procesy rovněž projevují různými formami. V Evropě pokračují intenzivní práce na harmonizaci občanského práva, na mezinárodní úrovni přibývá mnohostranných smluv, které poskytují pevnou půdu v jinak původně zcela heterogenním prostoru, především se ovšem ale mění rozsah a intenzita „běžného provozu“ na mezinárodním poli – a to na všech úrovních mezilidských vztahů.

Kromě praktických otázek harmonizace a komunikace ovšem tento proces přináší na světlo také mnohem hlubší teoretické otázky. „Západní“ právo, až dosud v zásadě omezující svou komparatistiku na dichotomii *common law* – *civil law*, si v posledních letech začíná uvědomovat svou hlubší jednotící identitu, a to právě tváří v tvář právním zkušenostem zcela odlišným, dosud zcela neznámým. Tématem úvah a předmětem zpochybnění se stává samotný *pojmem práva*.